

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSDIREKTIV (EU) 2015/1794**2019/EØS/69/56****av 6. oktober 2015****om endring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/94/EF, 2009/38/EF og 2002/14/EF og rådsdirektiv 98/59/EF og 2001/23/EF med hensyn til sjøfolk^(*)**

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte, særlig artikkel 153 nr. 2 bokstav b) sammenholdt med artikkel 153 nr. 1 bokstav b) og e),

under henvisning til forslag fra Europakommisjonen,

etter oversending av utkast til regelverksakt til de nasjonale parlamentene,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Regionkomiteen⁽²⁾,

etter den ordinære regelverksprosedyren⁽³⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) I henhold til artikkel 153 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte (TEUV) kan Europaparlamentet og Rådet etter den ordinære regelverksprosedyren gjennom direktiver vedta minstekrav som skal innføres gradvis, med sikte på å forbedre arbeidstakernes arbeidsvilkår og informasjonen til og konsultasjonen med arbeidstakere. Direktivene må unngå å pålegge uforholdsmessige kostnader eller administrative, økonomiske og rettslige byrder av en slik art at de motvirker opprettelse og utvikling av små og mellomstore bedrifter, som er pådrivere for bærekraftig vekst og sysselsetting.
- 2) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/94/EF⁽⁴⁾, 2009/38/EF⁽⁵⁾ og 2002/14/EF⁽⁶⁾ og rådsdirektiv 98/59/EF⁽⁷⁾ og 2001/23/EF⁽⁸⁾ enten utelukker visse sjøfolk fra direktivenes virkeområde eller gir medlemsstatene mulighet til å utelukke dem.

(*) Denne unionsrettsakten, kunngjort i EUT L 263 av 8.10.2015, s. 1, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 258/2018 av 5. desember 2018 om endring av EØS-avtalens vedlegg XVIII (Helse og sikkerhet på arbeidsplassen, arbeidsrett og lik behandling av menn og kvinner), ennå ikke kunngjort.

⁽¹⁾ EUT C 226 av 16.7.2014, s. 35.

⁽²⁾ EUT C 174 av 7.6.2014, s. 50.

⁽³⁾ Europaparlamentets holdning av 8. juli 2015 (ennå ikke offentliggjort i EUT) og rådsbeslutning av 18. september 2015.

⁽⁴⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/94/EF av 22. oktober 2008 om vern av arbeidstakere ved arbeidsgiveres insolvens (EUT L 283 av 28.10.2008, s. 36).

⁽⁵⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/38/EF av 6. mai 2009 om opprettelse av et europeisk samarbeidsutvalg eller en framgangsmåte i foretak som omfatter virksomhet i flere medlemsstater og i foretaksgrupper som omfatter foretak i flere medlemsstater, for å informere og konsultere arbeidstakere (EFT L 122 av 16.5.2009, s. 28).

⁽⁶⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/14/EF av 11. mars 2002 om fastsettelse av en generell ramme for informasjon til og konsultasjon med arbeidstakere i Det europeiske fellesskap (EFT L 80 av 23.3.2002, s. 29).

⁽⁷⁾ Rådsdirektiv 98/59/EØF av 20. juli 1998 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om masseoppsigelser (EFT L 225 av 12.8.1998, s. 16).

⁽⁸⁾ Rådsdirektiv 2001/23/EØF av 12. mars 2001 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om ivaretagelse av arbeidstakernes rettigheter ved overdragelse av foretak, virksomheter eller deler av foretak eller virksomheter (EFT L 82 av 22.3.2001, s. 16).

- 3) I sin melding av 21. januar 2009 med tittelen «Strategiske mål og anbefalinger for EUs sjøtransportpolitikk fram til 2018» understreket Kommisjonen betydningen av å innføre en integrert rettslig ramme for å gjøre sjøfartssektoren mer konkurransedyktig.
- 4) Forekomsten av og/eller muligheten til å innføre utelukkelse kan hindre sjøfolk i fullt ut å utøve sin rett til rettferdige og rimelige arbeidsvilkår og til informasjon og konsultasjon, eller begrense full utøvelse av disse rettighetene. I den grad forekomsten av og/eller muligheten til å innføre utelukkelse ikke er objektivt begrunnet og sjøfolk ikke behandles likt, bør bestemmelser som tillater slike utelukkelse, utgå.
- 5) Dagens rettslige stilling, som eksisterer delvis som følge av sjøfartsyrkets særtrekk, fører til ulik behandling av den samme kategorien arbeidstakere i ulike medlemsstater, avhengig av om de benytter de utelukkelsene eller frivillige utelukkelsene som gjeldende lovgivning tillater. Et betydelig antall medlemsstater har ikke, eller bare i begrenset grad, benyttet disse valgfrie utelukkelsene.
- 6) I sin melding av 10. oktober 2007 med tittelen «En integrert sjøfartspolitik for Den europeiske union» angir Kommisjonen at en slik politikk bygger på den klare erkjennelsen av at alle spørsmål knyttet til Europas hav og sjøer henger sammen, og at sjørelaterte politikkområder må utvikles på en samordnet måte for å oppnå ønsket resultat. Den understreket også behovet for flere og bedre stillinger innenfor sjøfart for Unionens borgere og betydningen av å forbedre arbeidsvilkårene om bord på fartøyer, blant annet gjennom investering i forskning, utdanning, opplæring, helse og sikkerhet.
- 7) Dette direktiv er i samsvar med Europa 2020-strategien og dens sysselsettingsmål og med strategien fastsatt av Kommisjonen i meldingen av 23. november 2010 med tittelen «En dagsorden for nye kvalifikasjoner og arbeidsplasser: Et europeisk bidrag til full sysselsetting».
- 8) Den såkalte blå økonomien utgjør en betydelig andel av Unionens økonomi med hensyn til sysselsetting og brutto merverdi.
- 9) I samsvar med artikkel 154 nr. 2 i TEUV har Kommisjonen rådspurt partene i arbeidslivet på unionsplan om den mulige retningen et unionstiltak på dette området kan ha.
- 10) Innenfor rammen av deres dialog har partene i arbeidslivet innenfor sjøfartssektoren nådd en felles overenskomst som er av stor betydning for dette direktiv. Denne felles overenskomsten gir en god balanse mellom behovet for å forbedre sjøfolks arbeidsvilkår og behovet for å ta behørig hensyn til sektorens særtrekk.
- 11) Med tanke på sjøfartssektorens særlige karakter og de særlige arbeidsvilkårene som gjelder for de arbeidstakerne som berøres av utelukkelsene som oppheves ved dette direktiv, er det nødvendig å tilpasse noen av bestemmelsene i direktivene som endres ved dette direktiv, for å gjenspeile de særlige forholdene i den berørte sektoren.
- 12) Med hensyn til den teknologiske utviklingen de senere årene, særlig når det gjelder kommunikasjonsteknologi, bør informasjons- og konsultasjonskravene ajourføres og anvendes på den mest hensiktsmessige måten, også ved bruk av nye teknologier for fjernkommunikasjon og ved å forbedre tilgangen til internett og sikre rimelig bruk av internett om bord, for å forbedre gjennomføringen av dette direktiv.
- 13) Rettighetene til sjøfolk som omfattes av dette direktiv, som gis av medlemsstatene i den nasjonale lovgivningen som gjennomfører direktiv 2008/94/EF, 2009/38/EF, 2002/14/EF, 98/59/EF og 2001/23/EF, bør ikke berøres. Gjennomføringen av dette direktiv skal ikke berette noen tilbakeskritt i forhold til den nåværende situasjonen i hver medlemsstat.
- 14) Konvensjonen om sjøfolks arbeids- og levevilkår av 2006, vedtatt av Den internasjonale arbeidsorganisasjon, har som mål å oppnå anstendige arbeids- og levevilkår for sjøfolk i form av helse- og sikkerhetsstandarder, rimelige ansettelsesvilkår og yrkesrettet opplæring, og sikre rettferdig konkurranse for rederiene gjennom konvensjonens globale

anvendelse, samt sikre like konkurransevilkår internasjonalt når det gjelder noen, men ikke alle, arbeidstakerrettigheter, uavhengig av nasjonalitet eller fartøyets flagg. Nevnte konvensjon, rådsdirektiv 2009/13/EF⁽¹⁾ og europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/16/EF⁽²⁾ og 2013/54/EU⁽³⁾ fastsetter sjøfolks rettigheter til anstendige arbeidsvilkår på en rekke områder, gir sjøfolk enhetlige rettigheter og vern på arbeidsplassen og bidrar til like konkurransevilkår, også i Unionen.

- 15) Unionen bør bestrebe seg på å forbedre arbeids- og levevilkårene om bord på skip, og å utnytte potensialet for nyskaping med sikte på å gjøre sjøfartssektoren mer attraktiv for Unionen sjøfolk, også unge arbeidstakere.
- 16) Ettersom målene for dette direktiv, som er å forbedre sjøfarernes arbeidsvilkår og informasjonen til og konsultasjonen med dem, ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene og derfor på grunn av tiltakets omfang og virkninger bedre kan nås på unionsplan, kan Unionen treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i artikkel 5 i traktaten om Den europeiske union. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går dette direktiv ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå disse målene.
- 17) Dette direktiv er forenlig med de grunnleggende rettighetene og de prinsippene som er anerkjent i Den europeiske unions pakt om grunnleggende rettigheter, særlig retten til rettferdige og rimelige arbeidsvilkår samt til informasjon og konsultasjon i foretaket. Dette direktiv bør gjennomføres i samsvar med nevnte rettigheter og prinsipper.
- 18) Direktiv 2008/94/EØF, 2009/38/EF, 2002/14/EF, 98/59/EF og 2001/23/EF bør derfor endres.

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

Endring av direktiv 2008/94/EF

Artikkel 1 nr. 3 i direktiv 2008/94/EF skal lyde:

«3. Dersom en slik bestemmelse allerede finnes i deres nasjonale lovgivning, kan medlemsstatene fortsatt utelukke personer som arbeider i en fysisk persons private husholdning fra virkeområdet for dette direktiv.»

Artikkel 2

Endringer av direktiv 2009/38/EF

I direktiv 2009/38/EF gjøres følgende endringer:

1) Artikkel 1 nr. 7 utgår.

2) I artikkel 10 nr. 3 skal nye ledd lyde:

«Et medlem av et særlig forhandlingsorgan eller av et europeisk samarbeidsutvalg, eller et slikt medlems varamedlem, som er et besetningsmedlem på et sjøgående fartøy, skal ha rett til å delta på et møte i det særlige forhandlingsorganet eller i det europeiske samarbeidsutvalget eller på ethvert annet møte innenfor rammen av prosedyrer fastsatt i henhold til artikkel 6 nr. 3, dersom vedkommende medlem eller varamedlem ikke er til sjøs eller i en havn i en annen stat enn der rederiet er hjemmehørende, når møtet finner sted.

⁽¹⁾ Rådsdirektiv 2009/13/EF av 16. februar 2009 om gjennomføring av avtalen inngått av Sammenslutningen av skipsredere i Den europeiske union (ECSCA) og Den europeiske transportarbeiderføderasjon (ETF) i tilknytning til Konvensjon om sjøfolks arbeids- og levevilkår, 2006, og om endring av direktiv 1999/63/EF (EUT L 124 av 20.5.2009, s. 30).

⁽²⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/16/EF av 23. april 2009 om havnestatskontroll (EUT L 131 av 28.5.2009, s. 57).

⁽³⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/54/EU av 20. november 2013 om visse av flaggstatens ansvarsområder i forbindelse med overholdelse og håndheving av Konvensjonen om sjøfolks arbeids- og levevilkår, 2006 (EUT L 329 av 10.12.2013, s. 1).

Møtene skal om mulig være planlagt slik at det blir enklere å delta for medlemmer eller varamedlemmer som er besetningsmedlemmer på sjøgående fartøyer.

I tilfeller der et medlem av et særlig forhandlingsorgan eller av et europeisk samarbeidsutvalg, eller et slikt medlems varamedlem, som er et besetningsmedlem på et sjøgående fartøy, er forhindret fra å delta på et møte, skal, dersom dette er mulig, muligheten for å bruke eventuell ny informasjons- og kommunikasjonsteknologi vurderes.»

Artikkel 3

Endring av direktiv 2002/14/EF

Artikkel 3 nr. 3 i direktiv 2002/14/EF utgår.

Artikkel 4

Endringer av direktiv 98/59/EF

I direktiv 98/59/EF gjøres følgende endringer:

- 1) I artikkel 1 nr. 2 utgår bokstav c).
- 2) I artikkel 3 nr. 1 tilføyes følgende ledd etter annet ledd:

«Dersom den planlagte masseoppsigelsen gjelder medlemmer av besetningen på et sjøgående fartøy, skal arbeidsgiveren umiddelbart underrette vedkommende myndighet i den medlemsstaten som skipet fører flagget til.»

Artikkel 5

Endring av direktiv 2001/23/EF

Artikkel 1 nr. 3 i direktiv 2001/23/EF skal lyde:

«3. Dette direktiv får anvendelse på en overdragelse av et sjøgående fartøy som er en del av en overdragelse av et foretak, en virksomhet eller en del av et foretak eller en virksomhet i henhold til nr. 1 og 2, forutsatt at erververen befinner seg, eller det foretaket eller den virksomheten eller delen av et foretak eller en virksomhet som overdras, forblir innenfor traktatens geografiske virkeområde.

Dette direktiv får ikke anvendelse når overdragelsen utelukkende består av ett eller flere sjøgående fartøyer.»

Artikkel 6

Beskyttelsesnivå

Gjennomføringen av dette direktiv skal ikke under noen omstendighet gi grunnlag for å innskrenke det generelle vernivået i medlemsstatene for personer som omfattes av dette direktiv, på de områdene som omfattes av direktiv 2008/94/EF, 2009/38/EF, 2002/14/EF, 98/59/EF og 2001/23/EF.

Artikkel 7

Rapporter fra Kommisjonen

Kommisjonen skal innen 10. oktober 2019, etter samråd med medlemsstatene og partene i arbeidslivet på unionsplan, framlegge for Europaparlamentet og Rådet en rapport om gjennomføringen og anvendelsen av artikkel 4 og 5.

*Artikkel 8***Innarbeiding i nasjonal rett**

1. Medlemsstatene skal innen 10. oktober 2017 sette i kraft de lovene og forskriftene som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

Når disse bestemmelsene vedtas av medlemsstatene, skal de inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal sørge for at teksten til de viktigste internrettslige bestemmelsene som de vedtar på det området dette direktiv omhandler, blir oversendt til Kommisjonen.

*Artikkel 9***Ikrafttredelse**

Dette direktiv trer i kraft dagen etter at det er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

*Artikkel 10***Adressater**

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Strasbourg 6. oktober 2015.

For Europaparlamentet

M. SCHULZ

President

For Rådet

N. SCHMIT

Formann
